

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. Людмил Христов

*профессионалено направление 8.4. Театрално и филмово изкуство,
Ръководител на Департамент „Кино, реклама и шоубизнес”, НБУ
за конкурса за професор на НБУ*

*по професионалено направление 8.4. Театрално и филмово изкуство (Кинознание,
киноизкуство и телевизия), МФ, Департамент „Телекомуникации“,
обявен в ДВ бр. 66/15.08.2017 г., с кандидат*

доц. д-р Иван Иванов Драганов

В бр. 66/15.08.2017 г. на ДВ е обявен конкурс за придобиване на академичната длъжност „ПРОФЕСОР“ в професионалено направление 8.4 Театрално и филмово изкуство за нуждите на НБУ. След изтичане на законния срок за участие в конкурса са подадени документи от един кандидат, а именно доц. д-р Иван Иванов Драганов, който е допуснат до участие в конкурса. Със заповед на Ректора на НБУ проф. д-р Пламен Бочков № 3-РК-407/28.09.2017 г. съм определен за член на научното жури по конкурса. На първото заседание на журито бях избран за председател на журито и да представя рецензия за кандидатурата на доц. д-р Иван Иванов Драганов.

I. Изследователска (творческа) дейност и резултати.

Доц. д-р Иван Драганов представя своята изследователска и творческа дейност, плод на дългогодишен управленски опит с монографията си „Четвъртата възможност - университетска телевизия“. Идеята и темата на автора на книгата е да представи и докаже предимствата на трети модел от развитието на телевизията, който съществува все още фрагментарно главно в САЩ и Англия и с едно изключение, и в Русия. Специално внимание е отделено на ситуацията в България. Авторът напомня, че след приемането на директивата 552/89/EИО, в Европа се развиват два типа телевизии: британският - на обществените телевизии по модела на BBC, който става задължителен за всяка държава – член на ЕС, и американският - на комерсиалните телевизии.

Тезата на доц. Драганов е, че за съжаление след внимателно наблюдение на ситуацията в посткомунистическите държави това, което се наблюдава вече 27 години, е отказ на националните обществени телевизии да функционират в съответствие с изискванията на европейските директиви. Държавата все още държи националната телевизия под финансова зависимост, а това означава и редакционна зависимост. Авторът се позовава на утвърдени експерти като проф. Карол Якубович, които застъпват сходна теза. Той цитира и мнението на Съвета на министрите от ЕС, които смятат, че в много държави националните обществени телевизии са проектирани да работят по модела на BBC, а всъщност по същество изпълняват политически поръчки на управляващите. От такава гледна точка те са фантоми. Доц. Драганов е извел тезата, че такова поведение води до разочарование и недоверие в лоялността на националните обществени оператори към обществото, както и тезата, че самото общество е допускало това, а то не е по-добро от своята национална телевизия. Изводът е, че интересите на обществото, свободата на словото и плурализма на мнения не са защитени ефикасно в националните обществени телевизии.

Авторът подчертава в своя анализ, че в същото време търговските телевизии насочват своята програма към най-непретенциозната в естетическо отношение аудитория и така профанират програмата си. Той назовава този процес „сimplификация в постмодернизма“ и подчертава, че той протича не само у нас. Авторът прилага данни за ниската образователна грамотност на населението в България и невъзможността на програмните директори да повишат естетическото ниво на своите програми, и по този начин да загубят аудитория. Като страничен, но важен ефект от този процес, доц. Драганов разкрива, че т. нар. риалити формати не само изместват документалното кино от еcranите на телевизиите, но и подменят исторически факти в интерес на евтината връява и повърхностната шумотевица в шоу - програмата. За това е привел и конкретни примери.

След своя научно - теоретичен анализ в първите глави, посветени на състоянието на националния обществен оператор в посткомунистическите държави в различни етапи от тяхното развитие, той е направил контент-анализ на комерсиалните телевизии и тяхната програмна политика на мултилициране на съдържание, насочено главно към евтини забавления. Той извежда линията, че телевизията е феномен, който създава виртуална действителност, която има способността да променя дневния ред на обществото, да изкривява исторически факти, да игнорира важни събития за сметка на

вторични и третични новини, които нямат значение за никого. Той прави извода, че вместо модела на BBC търговските телевизии в Източна Европа следват модела на западните булевардни медии. Според него това не е функция на дирижирана политика, а инстинкт за това какво най-лесно се продава и каква печалба ще донесе.

Той поставя тревожния въпрос за т. нар. сливания, който е довел до това, че за двадесет години, откакто те са разрешени, световните телевизионни компании от 100 са намалели на 10. В тази тенденция доц. Драганов открива опасност за свободата на словото и плурализма на гледни точки, и на няколко места подчертава, че България в тази класация заема непrestижното 113 място, заради липса на свобода на словото.

През цялото време Авторът оценява високо телевизията, но подлага на остра критика програмното поведение на ръководствата, което е довело да отстъпление от принципи, залегнали в европейски директиви, проверени във времето от BBC. В същото време подчертава, че този въпрос опира до традиции, национален менталитет, етос на общественото служене у всяка личност, посветила се на това дело и ясно заявява, че нещата опират до качеството на личността. А сумарно, именно то дава качеството на живот във всяка една територия. А когато това опре до света на илюзии и масовото халюциниране, нещата започват до добиват сериозни, за да не кажа страховити измерения.

Доц. Драганов поставя въпроса за ролята на телевизиите в дихотомията гражданин или консуматор – битка, която BBC води успешно с комерсиалните телевизии на Обединеното кралство. Той коректно добавя, че независимост на медиите и особено на националния обществен оператор се наблюдава освен в Англия, в Швеция, Ирландия и Естония.

От такава гледна точка Авторът преминава към същността на своята идея в научно - приложен план. Трябва да се търси алтернатива и той я открива на територията на университетско - студентските телевизии – наречена от него трети модел за развитие на телевизията. Той извежда тезата за университетите като единствена възможност за свободна и смислена полемика от академични позиции, като условия за формирането на студентите по посока на обостряне на тяхната гражданска съвест, етос на обществено служене, свободомислие, и липса на автоцензура. В тези телевизии той вижда естественото място на закрила от политически влияния и финансов натиск с цел манипуляция на общественото съзнание. В тази нова телевизионна територия той

вижда надежда за формиране на бъдещите личности – телевизионери и качество на посланиета, което досега липсва.

Ще откюра някои основни приносни моменти в монографията. На първо място това е идеята за университетска, а в разговори помежду ни доц. Драганов е формулирал и определението „научно – образователна“ телевизия. Нещо повече – той е изготвил структурата на такава телевизия, както и примерна програмна схема. Основна негова заслуга е и реализацията на пет предавания с научно – образователен характер, в които участват водещи учени – хуманистари, икономисти, социолози от Нов български университет. Какво по-добро доказателство за успех – идея и нейната реализация...

Ще изброя и приносните моменти, свързани с анализирането на процесите в развитието на обществените телевизии в Европа, негативните практики, вследствие на неумелото ръководство на националните обществени оператори, направен е и задълбочен анализ на проблемите пред обществените тв канали в посткомунистическите държави, както и в комерсиалните телевизии.

Трудовете на доц. д-р Иво Драганов са цитирани от други изследователи на телевизионните процеси в България като доц. д-р Светлана Божилова от Факултета по журналистика и масови комуникации към СУ, от д-р Теодора Дончева и д-р Александър Стайков от Института за изследване на изкуствата при БАН и други автори.

II. Учебна и преподавателска дейност

Според изискванията ще разгледам и оценя учебната и преподавателска дейност на Кандидата. От направената справка е видно, че доц. Драганов неизменно през годините е надхвърлял изискуемия минимум аудиторни и извънаудиторни часове. Също така, е видно и участието му като научен ръководител на докторанти, както и ръководство на магистърски и бакалавърски тези. През всичките години като преподавател Иво Драганов е осигурявал практики и стажове на своите студенти, в качеството си на мениджър и Програмен директор на БНТ, както и други телевизионни канали, в които е участвал като създател. Неговата преподавателска кариера е свързана и с други образователни институции, където предава своя опит на бъдещите филмови и телевизионни творци. Всеотдаен и взискателен във всичките си проявления, като педагог и специалист, той е ценен и търсен от своите студенти за съвет и подкрепа.

III. Административна и обществена дейност

Обществената дейност на доц. д-р Иво Драганов през годините и понастоящем, е свързана с членство и съпричастност към множество организации, съюзи и институции като се премине през БНТ, Съвета за електронни медии, гилдия „Кинокритика“ към СБФД. Многобройни участия в журита на различни кино и телевизионни фестивали като председател или член, винаги и навсякъде, неговата оценка е била обективна и добронамерена, дори когато това му е носило негативни емоции. Участието му в различни проекти – образователни и културни - е доказателство за неговата активност в полето на образоването и културата.

IV. Лични впечатления от кандидата

Познавам Кандидата доц. д-р Иво Драганов от средата на седемдесетте години на миналия век. Любовта и интересът ни към киното ни събра в Студия за игрални филми „Бояна“. Свидетел съм на професионалния и творчески път на Иво от онези години до днес. Преминал през практиката на филмовите продукции – игрални, документални, научно-популярни, достигнал високи нива в юрархията на редица телевизионни канали, на някои - участвайки в създаването им, той е изключително ценен като експерт и преподавател. В лично качество – отзивчив колега и верен приятел, на когото може да се разчита.

В съвместната ни дейност по организацията на бъдещия Учебен телевизионен център работим в разбирателство и синхрон, както и при дейността ни свързана с телевизионната и филмова продукция на НБУ. В този контекст мога да заявя, че моето присъствие в Нов български университет се дължи до голяма степен на Иво Драганов, чието телефонно обажддане през далечната 1991 г. даде старт на кариерата ми в Университета.

V. Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата

Накрая мога убедено да подчертая, че нямам бележки по труда на Кандидата доц. Драганов, както и по безспорната му кариера на изследовател, преподавател, творец и общественик, а мога само да го подкрепям във всичките му начинания, тъй като неговото присъствие в даден проект е гаранция за успех.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

В заключение ще кажа, че представения научен труд - монографията „Четвъртата възможност - университетска телевизия”, е собствена разработка на актуална тема с оригинални научни и практико-приложни приноси и това ми дава основание да предложа на Уважаемите членове на Научното жури да подкрепят кандидатурата на доц. д-р Иван Иванов Драганов за придобиване на академичната длъжност „**ПРОФЕСОР**” на Нов български университет, като тази си оценка ще потвърдя с позитивен вот в заключителното заседание на Научното жури по конкурса.

Рецензент:

/Проф. Людмил Христов/

София, 16.11.2017 г.